

Tweede tussenrapportage 2025 (2^e Turap 2025)

(9 december Raadsbehandeling)

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN	3
2. FINANCIËLE FOTO (SAMENVATTING EN CONCLUSIES).....	3
3. RESULTAATGEBIEDEN.....	4
Programma Algemeen.....	4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	4
Programma 1 Veiligheid.....	9
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	9
Programma 3 Economie	11
Programma 4 Onderwijs.....	12
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	13
Programma 6 Sociaal domein.....	13
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	17
Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV.....	17
FINANCIËLE KENGETALLEN.....	21
BIJLAGE A: EFFECTEN 2E TURAP 2025	23
BIJLAGE B: VERLOOP BUDGETTAIRE RUIMTE.....	24

Ter inzage: Formele begrotingswijzigingen met alle mutaties

1. Algemeen

Deze Turap is de tweede tussenrapportage van 2025. In deze Turap zijn, waar nodig, de budgetten van 2025 en volgende jaren beoordeeld aan de hand van de vastgestelde begroting 2025.

De bestuurlijke (tussen)rapportage (Turap) is het instrument om:

- **Tussentijds te rapporteren over de geconstateerde afwijkingen** op de programmabegroting (beheertechnische en planningstechnische aanpassingen) en de eventuele financiële consequenties daarvan (begrotingswijziging).
- **Om uw raad "periodiek" te informeren** over de financiële stand van zaken over het huidige (2025) boekingsjaar.

2. Financiële foto (samenvatting en conclusies)

Deze 2^e Turap 2025 laat een positieve financiële bijstelling zien ad. € 1.208.000 (bijlage A) voor het jaar 2025.

Na verwerking van deze 2^e Turap 2025 sluit het financiële beeld van de gemeente Waalre met een **positief saldo** ad. € 753.000 voor 2025.

Onderstaand overzicht geeft een financieel inzicht van het geprognosticeerde resultaat voor het jaar 2025 na verwerking van de tussentijdse mutaties in deze turap. Voor het geprognosticeerde resultaat voor de jaren 2026 en verder zie de begroting 2026.

Financiële uitkomst na verwerking 2e Turap 2025		2025
Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)		
Saldo begroting:		
Primaire begroting 2025 (incl. aangenomen amendementen)	-352	N
Onvoorziene lasten structureel	100	V
Eenmalig onvoorzien	115	V
Begrotingswijzigingen	105	V
Totaal besteedbaar	-32	N
Mutaties ten laste van onvoorzien 2025		
1e turap 2025	-423	N
2e turap 2025	1208	V
Totaal mutaties onvoorzien	785	V
Resultaat na verwerking 2e turap 2025	753	V

3. Resultaatgebieden

Programma Algemeen

Herrekening rentelasten begroting 2025

Aan het eind van het jaar kunnen we een inschatting maken van de lasten van de rente en de doorberekening van deze rente ten laste van de exploitatie.

Op basis van de boekwaarde per 1-1-2025 wordt de rente berekend. De toegerekende rente 2025 was bij de begroting 2025 ingeschat op 1%. Naar verwachting zijn de rentekosten in 2025 lager dan in de begroting is opgenomen. Deze lagere rentekosten zullen naar verwachting worden toegerekend aan de investeringen met 0,5% op de werkelijke boekwaarde per 1-1-2025. Deze lagere rentekosten levert voor de begroting 2025 een eenmalig voordeel op van € 102.000.

Grondslag: Wettelijke oplegging

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad.€ 102.000 incidenteel voordeel

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

0.1 Voorzieningen pensioenen (oud) wethouders

Twee keer per jaar krijgen we van onze pensioenuitvoerder overzichten van alle (oud) wethouders over het benodigde saldo wat per 31 december van het jaar in de voorziening moet zitten. Het saldo moet vooral worden aangepast als gevolg van fluctuaties in het verplicht toe te rekenen rentepercentage. Nu is het rentepercentage gestegen zodat de voorziening naar beneden bijgesteld kan worden.

Grondslag: Wettelijke verplichting

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 193.780 incidenteel voordeel

0.1 Reserve overdracht Appa pensioenen

Conform de Wet toekomst pensioenen (Wtp) om de pensioenen van (oud) wethouders over te brengen naar een landelijke pensioenuitvoerder is door BZK een berekening gemaakt wat dit voor Waalre gaat betekenen. De insteek van de berekening is gebaseerd op een dekkingsgraad van 115,2%, het gaat hier om een bedrag van grofweg € 500.000. Per eind 2027 zal een berekening worden gemaakt op basis van de dan geldende dekkingsgraad van het ABP. Onze voorziening is gebaseerd op een dekkingsgraad van 100%. Dit betekent dat Waalre (voor 1-1-2028) dit verschil extra zal moeten overmaken aan de pensioenuitvoerder (waarschijnlijk ABP). Om hierop voorbereid te zijn stellen wij u voor bij de jaarstukken 2025 om een reserve in te stellen om deze extra kosten op te kunnen vangen.

0.1 Kosten Appatraject (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers)

In 2025 zijn we verplicht om een APPA begeleidingstraject te financieren. De begeleiding inclusief een te volgen opleiding komt neer op zo'n € 20.000.

Grondslag: Wettelijke verplichting

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.000 incidenteel nadeel

0.1 Wet open overheid (WOO)

Voor de implementatie van de WOO verwachten we uiteindelijk € 30.000 minder nodig te hebben. Dit bedrag kan vrijvallen en melden we nu als voordeel in deze turap.

Implementatie van de WOO wordt grotendeels gedaan met eigen mensen en middelen. Inhuur expertise en externe ondersteuning is dit jaar niet nodig.

Grondslag: Onderschrijding budgetten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 30.000 incidenteel voordeel

0.2 Verkiezingen

Zoals aangekondigd in de 2^e raadsinformatiebrief financiële update 2025 vinden op woensdag 29 oktober 2025 de vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats. De gemeente speelt een belangrijke rol in de praktische uitvoering van deze verkiezingen. Dit betreft o.a. de organisatie van stemlokalen, waarborgen van toegankelijkheid en veiligheid en het correct en tijdig tellen van de stemmen. Het projectteam voor de verkiezingen wordt aangevoerd door een externe projectleider omdat eigen capaciteit niet beschikbaar is vanwege de overgang naar een nieuwe Burgerzakenapplicatie. Deze vervroegde verkiezing zorgt er ook voor dat we de huidige Burgerzakenapplicatie langer moeten aanhouden en de overgang naar een nieuwe applicatie moeten uitstellen. De geraamde kosten voor de organisatie van deze verkiezingen ramen wij op € 80.000. In de septembercirculaire worden we voor de kosten van deze verkiezing deels gecompenseerd.

Grondslag: Wettelijke oplegging

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 80.000 incidenteel nadeel

0.2 Reisdocumentenpiek 2025

Ook werd in de 2^e raadsinformatiebrief financiële update 2025 ingegaan op de reisdocumentenpiek. De geldigheid van paspoorten en identiteitsbewijzen is 10 jaar geleden van 5 naar 10 jaar gegaan. Destijds was er een piek in de aanvragen. Diezelfde

piek verwachtten we ook voor de komende jaren. In de begroting 2025 zijn dan ook extra middelen voor formatie, aanschaf en uitgeefkosten van de reisdocumenten voor de komende jaren opgenomen. Nu blijkt, net zoals in meerdere gemeenten, dat de piek minder hoog is dan verwacht. Hierdoor lukt het vooralsnog om de afgifte van de reisdocumenten op te vangen met de huidige formatie. Dit betekent een voordeel van € 60.000 voor 2025. Het voordeel voor de komende jaren is verwerkt in de begroting 2026.

Grondslag: Onderschrijding budgetten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 60.000 incidenteel voordeel

0.4 Diversen automatisering

In lijn met de begroting 2026 constateren we een structurele stijging van kosten binnen I&A, met name op het gebied van onderhoud, (digitale) certificaten, systeembeheer en softwarelicenties. Deze stijging werkt deels al door in 2025, waarvoor we nu een aanvullende kostenpost van € 50.000 melden. In de eerste turap van 2025 is de structurele overschrijding uit 2024 niet meegenomen. Deze overschrijding was grotendeels toe te schrijven aan hogere kosten bij onze belangrijkste leveranciers, waaronder PQR (IT-dienstverlening), Infradax (certificaten en databasebeheer) en Centric (bedrijfskritische applicaties).

Voor 2025 voorzien we een verdere stijging van € 50.000. Deze is het gevolg van een reeks kleinere, maar noodzakelijke uitgaven verspreid over verschillende domeinen en applicaties. Denk hierbij aan:

- Vervanging van software die niet langer wordt ondersteund of voldoet aan wet- en regelgeving;
- Verplichte aanschaf van nieuwe applicaties vanuit domeinen;
- Doorontwikkeling en certificeringsvernieuwing (onregelmatig terugkerend);
- Uitbreiding van systeembeheer, onderhoud en digitale veiligheid.

Deze kosten zijn veelal onvoorzien en moeilijk vooraf te begroten, omdat ze voortkomen uit externe afhankelijkheden, waaronder ook wet- en regelgeving en technologische ontwikkelingen.

De structurele effecten (€ 50.000) zijn reeds verwerkt in de begroting 2026.

Grondslag: Overschrijding budgetten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 100.000 incidenteel nadeel

0.4 Flexbudget 2025 inhuur

In de 1e tussenrapportage van 2025 hebben we aangegeven dat het flexbudget inhuur voor 2025 niet toereikend gaat zijn. De arbeidsmarkt is afgelopen jaren aanzienlijk veranderd; de mobiliteit is hoog en de arbeidsmarkt krap. Hierdoor is het invullen van functies moeilijker, met name bij specialistische functies. Het tekort aan specialistische

krachten op de arbeidsmarkt zorgt er ook voor dat aanverwante tarieven hoger zijn. Het duurt langer voordat vacatures kunnen worden ingevuld en nieuwe medewerkers dienen nog te worden ingewerkt en/of opgeleid. Het vertrek van gespecialiseerde medewerkers (vaak eenpitters) heeft een grote impact, waardoor functies niet kunnen vrijvallen. Ook hebben we binnen verschillende teams te maken met wettelijke taken waardoor continuïteit van de dienstverlening vereist is. Dit leidt tot een grotere afhankelijkheid van het flexbudget om tijdelijke krachten in te zetten.

We verwachten een overschrijding van het flexbudget van € 750.000 in 2025. Een deel van de overschrijding kan worden gedekt uit de lagere salariskosten als gevolg van een lagere cao-verhoging dan in onze begroting is opgenomen. Dit voordeel is naar verwachting € 250.000. De totale overschrijding zal naar verwachting uitkomen op € 500.000. De daadwerkelijke overschrijding kan anders uitvallen omdat ziekte en uitval niet voorspelbaar zijn. Vanzelfsprekend blijven we inzetten op een zo efficiënt mogelijke benutting van het budget en beperken de inhuur waar mogelijk.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 500.000 incidenteel nadeel

0.4 Voormalig personeel

De Gemeente Waalre is verantwoordelijk voor het op peil houden van de voorziening voor de toekomstige verplichtingen voortvloeiend uit de werkloosheidswet (WW) en de regeling vervroegde uittreding (RVU). We hebben de voorziening geactualiseerd. In totaal wordt de voorziening met € 102.226 opgehoogd.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 102.226 incidenteel nadeel

0.4 Verlofsparen personeel

De voorziening voor verlofsparen is gebaseerd op het daadwerkelijk opgebouwde saldo in het spaarverlofpotje. Met andere woorden: uitsluitend het verlof dat medewerkers feitelijk hebben gereserveerd. Onze eerdere voorziening hield echter ook rekening met het verlof dat medewerkers nog konden sparen. Dat is niet noodzakelijk en laten we daarom vrijvallen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 525.000 incidenteel voordeel

0.4 Aframen budget groot onderhoud gemeentewerf

Er loopt op dit moment nog een onderzoek naar het toekomstperspectief van onze gemeentewerf: aanhouden of geheel danwel gedeeltelijke verkoop ervan? Naar verwachting bestaat hierover eind 2025 meer duidelijkheid. Om die reden wordt gepland groot onderhoud voor een bedrag van € 86.000 in 2025 nog niet uitgevoerd, maar vooralsnog doorgeschoven naar 2026. Deze kostenpost is opnieuw opgenomen in de meerjarenplanning voor de begroting 2026 en is hierin reeds verwerkt.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

0.64 Belastingen

In 2025 zijn extra uitgaven voor een bedrag van € 30.000 nodig geweest voor de afhandeling (opstellen beroepschrift + aanwezigheid taxateur bij behandeling beroep in rechtbank) van beroepen. Daarnaast laat de opbrengst voor toeristenbelasting € 30.000 minder opbrengst zien door een eenmalige correctie en een minder hoog aantal overnachtingen dan geraamd.

Grondslag: Raadsbesluit 10 december 2024 belastingverordeningen 2025

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 60.000 incidenteel nadeel

0.7 Algemene uitkering gemeentefonds

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. Voor de jaren 2026 e.v. worden de bedragen verwerkt in de begroting 2026. Deze mutatie gaat over de aanpassingen voor de begroting 2025.

Gevolgen meicirculaire 2025 Gemeentefonds	2025
Voordeel meicirculaire 2025 t.o.v. septembercirculaire 2024	490.000
taakmutaties:	
Taakmutatie WSW: extra kosten opnemen	-/- 3.000
Alleenverdienersproblematiek (lasten opgenomen bij taakveld 6.3)	<u>-/- 15.000</u>
Blijft te besteden	472.000

Toelichting voordeel meicirculaire:

• Vergoeding voor loon en prijsontwikkelingen	172.000
• Tekorten jeugdzorg voor rekening van het Rijk	244.000
• Vergoeding diverse taakmutaties	137.000
• Verlagen stelpost BTW compensatiefonds	-/- 50.000
• Aanpassen hoeveelheden	<u>-/- 13.000</u>

Totaal 490.000

Gevolgen septembercirculaire 2025 Gemeentefonds	2025
Voordeel septembercirculaire 2025 t.o.v. meicirculaire 2025	731.000
taakmutaties:	
Implementatie participatiewet in balans	-/- 8.000
Hervormingsagenda jeugd baten overboeken naar 2026	<u>-/- 350.000</u>
Blijft te besteden	373.000

Toelichting voordeel septembercirculaire:

• Nabetaling over 2023 en 2024 jeugd van Ark gelden	430.000
• Vergoeding kosten 2 ^e kamer verkiezingen	59.000
• Voorlopige afrekening BTW-compensatiefonds 2025	150.000
• Decentrale uitkering spreidingswet	31.000
• Diverse kleine vergoedingen en aanpassen hoeveelheden	<u>61.000</u>

Totaal 731.000

Grondslag: Het is een wettelijke oplegging om de juiste bedragen uit de circulaire in de begroting op te nemen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 1.221.000 incidenteel voordeel en € 361.000 incidenteel nadeel

Programma 1 Veiligheid

1.1 Bijdrage nadelig resultaat VRBZO 2024

Op 2 juli 2025 heeft het algemeen bestuur van de VRBZO ingestemd met de jaarstukken 2024 en met het voorstel om het negatieve resultaat te laten aanvullen door deelnemende gemeenten conform de financiële verdeelsleutel. Het financieel jaarresultaat over 2024 bedraagt in zijn totaliteit € 1.154.200 negatief, voor Waalre betekent dit een nadeel van € 22.000 (aandeel van 1,94%).

Op 19 juni 2025 zijn de concept jaarstukken 2024 besproken in de raad.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 22.000 incidenteel nadeel

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Voorbereiding Wijkaanpak

De gemeente staat voor een grote vervangingsopgave van de openbare ruimte, omdat veel wijken uit de jaren '60 sterk verouderd zijn. Door eerdere bezuinigingen is groot onderhoud uitgesteld, waardoor de kwaliteit snel achteruitgaat. Tegelijkertijd moet er worden ingespeeld op grote transitie zoals mobiliteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit en energietransitie. Hiervoor is gekozen voor een wijkgerichte en integrale aanpak. Een voorbereidingskrediet in het jaar 2026 voor de wijkaanpak van € 60.000 is bedoeld om de eerste fase van planvorming mogelijk te maken, waaronder het uitvoeren van verkennend onderzoek. Het gaat om middelen om te komen tot een gedragen visie en uitvoerbaar plan van aanpak. Dit vormt de basis voor latere investeringsbesluiten. Dit voorbereidingskrediet voor het jaar 2026 kan gedekt worden uit de bestaande middelen voor het Wegenbeheersplan.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties (€ 60.000 gedekt uit bestaande krediet WBP)

2.1 Aanpassen krediet bruggen 2025

De gemeente Waalre heeft afgelopen periode gewerkt aan het beheerplan kunstwerken. Onderhoud aan en vervanging van civiele kunstwerken met hoogste prioriteit zijn reeds uitgevoerd. Daarnaast is geconstateerd dat er extra kunstwerken aan het areaal toegevoegd zijn. Dit heeft geleid tot een bijstelling van het kunstwerkenbeheerplan en daarmee ook de kosten voor meerjarig onderhoud de komende jaren. In 2025 is een contract opgesteld voor het meerjarig onderhoud van de bruggen voor de komende 8 jaar. De uitvoering van dit onderhoud start in 2026.

Grondslag: Bestemmingsreserve bruggen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

2.1 Traverse Noord en Heikantstraat

De aanbesteding van Traverse noord en Heikantstraat heeft geleid tot een verschuiving van financiële middelen van € 757.000, zoals eerder in de RIB kwartaalrapportage van 13 mei 2025 is toegelicht. Tevens zijn gedurende de werkzaamheden aan de Traverse noord en Heikantstraat extra kosten opgetreden. Daarnaast zijn er ook extra dekkingen vanuit subsidies ontvangen. De wijzigingen in kosten en dekkingen zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Kosten	Heikantstraat	Traverse Noord	Totaal
	€ 3.072.226	€ 5.567.774	€ 8.640.000
Dekking	Heikantstraat	Traverse Noord	
Wegbeheerplan 2023	€ 250.000	€ 250.000	€ 500.000
Wegbeheerplan 2024	€ 750.000		€ 750.000
Wegbeheerplan 2025	€ 1.000.000	€ 500.000	€ 1.500.000
Wegbeheerplan 2026	€ 1.072.226	€ 500.000	€ 1.572.226
Programma Water Riolerings en Klimaat		€ 3.467.657	€ 3.467.657
Bijdrage waterschap		€ 305.618	€ 305.618
SPV subsidie Ministerie IenW		€ 481.499	€ 481.499
Vervanging openbare verlichting (2025)		€ 63.000	€ 63.000
Totaal gevoteerde krediet			€ 8.640.000
Extra Krediet	Heikantstraat	Traverse Noord	Totaal
	€ 148.528	€ 390.615	€ 539.143
Extra Dekking	Heikantstraat	Traverse Noord	
Bijdrage Waterschap		€ 50.000	
SPV 3 ^e tranche	€ 75.494	€ 112.853	
SPUK SEB	€ 73.034	€ 227.762	

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie:
- Verschuiving budget: incidenteel voordeel € 757.000 voor de Traverse en € 757.000 incidenteel nadeel voor de Heikantstraat per saldo neutraal.
- Extra kosten en opbrengsten:
 1. voor de Heikantstraat € 148.500 incidenteel voordeel en € 148.500 incidenteel nadeel per saldo neutraal.
 2. Voor de traverse € 390.600 incidenteel voordeel en € 390.600 incidenteel nadeel per saldo neutraal.

2.1 Groot onderhoud (fiets)paden

Het krediet wegenbeheerplan (WBP) is bedoeld om het wegenareaal op het vastgestelde onderhoudsniveau te behouden. Hiervoor wordt er jaarlijks een onderhoudsplanung opgesteld. Om verschillende redenen vinden er verschuivingen in deze planning plaats. Dit kan te maken hebben met uitgestelde werkzaamheden van derden, bijvoorbeeld nutsbedrijven of met het bestuurlijk besluitvormingsproces. In 2025 is financiële ruimte ontstaan om voor het later gepland noodzakelijk groot onderhoud aan de fietspaden nog dit jaar opdracht te verlenen. Voor deze paden worden in 2025 deelopdrachten op basis van de vigerende onderhoudscontracten opgesteld. Mogelijk loopt de uitvoering door tot in het eerste kwartaal van 2026.

Het betreft de volgende fietspaden op basis van de laatste maatregelentoets (inspectieresultaten):

Fietspaden waarvan de huidige asfaltverharding wordt gerepareerd en of vervangen:

- Burgemeester Mollaan nabij Eindhoven (deklaagvervanging)
- Blokvenlaan (gedeelte door bosje),
- Primulalaan, vervangen/verleggen verder van bomen
- Onze lieve Vrouwedijk tussen 't Broek en de Heuvelstraat

Fietspaden waarvan de huidige asfaltverharding wordt vervangen door Padvast:

- Houtakker (van Achtereind tot zandpad nabij hondenterrein)
- De Hurken geheel vervangen
- Fietspad achter Irenelaan (Valkenswaardseweg-Hurken)

Grondslag:

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties (aangeven krediet € 500.000, met dekking uit WBP, per saldo neutraal)

Programma 3 Economie

3.1 Krediet centrumontwikkeling Aalst

Op 19 maart 2024 heeft de gemeenteraad de subsidieverordening voor verbetering van de reclame-uitingen op gevels in het dorpshart Aalst vastgesteld. Het subsidie-plafond van het fonds is vastgesteld op € 35.000 voor de jaren 2024 en 2025. In zowel 2024 als 2025 konden de subsidies aangevraagd worden in de maand april van het betreffende

jaar. Er is nog 1 subsidie aanvraag die afgehandeld wordt, maar het budget kan met € 18.000 afgeraamd worden.

Grondslag: Onderschrijding budgetten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

Programma 4 Onderwijs

4.1 Gymlokalen voor openbaar onderwijs - bijdrage bewegingsonderwijs

Reparatie huur- en exploitatieovereenkomst sporthal Hoeveland: incidentele kostenverhoging vergoeding i.v.m. een verdubbeling van het aantal leerlingen voor bewegingsonderwijs sinds 2022 en indexatie bewegingsonderwijs met terugwerkende kracht vanaf 2022 tot en met 2025:

- Correctie bewegingsbijdrage: € 79.456
- Correctie indexatie van de bewegingsbijdrage: € 10.262

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 90.000 incidenteel nadeel

4.3 Toezichthouder GGD

In de samenwerkingsovereenkomst met de toezichthouder op de kinderopvang (GGD) staan twee posten. Een voor alle jaarlijkse onderzoeken en een voor incidentele onderzoeken (bijvoorbeeld in geval van handhaving of opening nieuwe locatie). De incidentele zijn nooit zeker en niet vooraf bekend dus niet opgenomen in de begroting. Omdat we in de praktijk zien dat er altijd incidentele onderzoeken zijn is er voor 2026 wel een stelpost meegenomen in de begroting.

Grondslag: Overeenkomst van 11 december 2024

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 25.000 incidenteel nadeel

4.3 Toezichthouder leerlingenvervoer en centrale leerlingregistratie 2025

Wegens aanhoudende instabiliteit in het leerlingenvervoer heeft de toezichthouder over 2024 veel meer-uren in rekening gebracht voor extra inzet (overleggen, consultaties en onderzoeken). De meer-uren voor 2024 hebben in totaal (voor de overeenkomst Eindhoven/Waalre) als meerkosten € 65.000, waarvan het aandeel voor Waalre € 9.000.

Regionaal wordt voor de uitvoering van de taken van de leerplichtfunctionarissen een tool ingekocht voor de leerlingregistratie. De jaarlijkse bijdrage voor deze tool is niet opgenomen in de begroting. Deze bijdrage bedraagt € 8.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 17.000 incidenteel nadeel

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

5.1 Sporthallen

Gezien de werkelijke afrekening voor gas en elektra voor 2024, kan het budget voor 2025 van € 80.000 worden verlaagd naar € 65.000. Hiermee is ook rekening gehouden bij de begroting 2026.

De kosten voor contractuele dienstverlening derden (partijen waarmee we vaste afspraken hebben in het kader van onderhoud waardoor we beter weten waar we aan toe zijn) dient te worden verhoogd van € 28.000 naar € 40.000. Dit betekent een overschrijding van € 12.000. De belangrijkste reden is dat er meer contracten zijn bijgekomen voor technische/bouwkundige onderdelen in de sporthallen (o.a. uitbreiding 'plofkamer' sporthal Hoeveland). Daarnaast is de verdeling tussen dagelijks en contractueel onderhoud nu scherper t.o.v. 2023/2024.

De meerkosten vervanging sportmaterialen en onderhoud gebouw vallen € 15.000 hoger uit dan in de begroting is opgenomen. Dit nadeel werkt ook structureel door in de begroting 2026 en volgende jaren.

Consequentie 2025:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 12.000 incidenteel nadeel

Consequentie 2026:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 structureel nadeel

5.7 Energieverbruik

Verhoogd energieverbruik door derden en kosten keuringen evenementenkasten.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 19.000 incidenteel nadeel

Programma 6 Sociaal domein

6.1 Meldpunt Anti Discriminatie Voorziening 2025

LEVgroep voert voor Waalre het Meldpunt Anti Discriminatie Voorziening 2025 uit. Op basis van een hogere offerte was voor 2025 het budget hoger geraamd. Na ontvangst van nieuwe offerte en akkoord daarop kan de verhoging afgeramd worden.

Grondslag: verplichting volgens Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 8.000 incidenteel voordeel

6.1 Inrichting module inburgering

De module inburgering is voor Waalre nog niet ingericht omdat de inburgeringsconsulent tot op heden altijd gewerkt heeft in de werkomgeving van gemeente Veldhoven.

De module inburgering is wel in bezit van de gemeente, maar moet volledig ingericht worden en daarna moeten de data en historie vanuit het systeem van gemeente Veldhoven ingelezen worden. Hiervoor is expertise nodig voor een bedrag van € 10.000.

Grondslag: Overschrijding budget inburgering

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie € 10.000 incidenteel nadeel

6.3 Alleen verdieners problematiek

De Tijdelijke regeling tegemoetkoming alleenverdienersproblematiek is een maatregel die vanaf 1 januari 2025 van kracht is en loopt tot en met 2027. Deze regeling is bedoeld om huishoudens die door fiscale veranderingen, zoals de afbouw van de algemene heffingskorting, financieel in de knel komen te ondersteunen. Hierdoor ontvangen sommige alleenverdieners minder netto inkomen dan huishoudens die volledig afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Dat leidt tot ongelijke behandeling en kan mensen onder het bestaansminimum brengen. Deze tijdelijke regeling is een overbrugging tot er een structurele oplossing komt. Het budget van € 5.000 is voor het uitbetalen van de tegemoetkoming aan huishoudens die daarvoor in aanmerking komen. Voor het uitvoeren van de tijdelijke maatregel is een bedrag van € 10.000 nodig. In de meicirculaire 2025 is hiervoor € 15.000 ontvangen.

Grondslag wettelijke oplegging Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 incidenteel nadeel

6.3 Bijstellen budgetten Participatiewet

Het Rijk verdeelt het macrobudget voor de Participatiewet onder gemeenten op basis van een voorspelling van het aantal huishoudens dat bijstand nodig heeft en de gemiddelde uitkeringshoogte (prijscomponent). Deze voorspellingen zijn gebaseerd op demografische gegevens, sociaaleconomische kenmerken en historische uitgaven. Het macrobudget wordt drie keer per jaar bijgesteld.

De definitieve verdeling 2025 van het macrobudget is op 1 oktober jl. gepubliceerd. Deze Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) bevat de budgetten voor algemene bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz. Daarnaast ontvangt de gemeente een bedrag voor loonkostensubsidie (LKS). Uit de publicatie blijkt dat de definitieve inkomsten vanuit het Rijk voor de BUIG uitkeringen inclusief de LKS € 3.543.432 bedragen, dit is € 209.443 meer dan begroot.

De dekking van de BUIG en LKS vindt plaats via een open-eindregeling. Dit betekent dat de gemeente jaarlijks een vastgesteld bedrag ontvangt van het Rijk, ongeacht het daadwerkelijke aantal cliënten dat instroomt of uitstroomt en/of eventuele afwijkingen in uitgaven. Het toegekende bedrag is bedoeld om fluctuaties in de vraag naar ondersteuning op te vangen. De gemeente dient binnen deze financiële kaders uitvoering te geven aan de wettelijke taken op het gebied van inkomensvoorziening en arbeidsparticipatie. Dit jaar verwachten we € 140.500 minder aan uitkeringen uit te geven.

Grondslag (over/onderschrijding budgetten)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad.€ 350.000 incidenteel voordeel

6.22 Aanpassing verdeelsleutel PlusTeam

Het PlusTeam heeft als opdracht om voor de gemeenten Geldrop-Mierlo en Waalre de ondersteuning te verzorgen van huishoudens met multiproblematiek op basis van de Wmo en Jeugdwet. Zowel de gemeente Waalre als de gemeente Geldrop-Mierlo betaalt een bijdrage aan het PlusTeam, gebaseerd op 2 kostensoorten;

1. Alle kosten, behalve salariskosten van de generalisten, worden verdeeld naar rato van het inwonersaantal van beide gemeenten. Besluitvorming hierover vindt jaarlijks in het laatste AB bij het vaststellen van de begroting plaats.
2. De salarislasteren, ten aanzien van personeel en organisatie, worden verdeeld op basis van de verhouding tussen het aantal huishoudens. In beginsel is dit 75% voor Geldrop-Mierlo en 25% voor Waalre. Deze verdeling wordt tweejaarlijks herzien op basis van de vier voorgaande jaren en vastgesteld door het AB.

Via een eerste begrotingswijziging 2025 is de verdeelsleutel onder punt 2 per 01-01-2025 aangepast naar een verdeling van 19% gemeente Waalre en 81% gemeente Geldrop-Mierlo. In de begroting van Waalre was echter reeds uitgegaan van een aangepaste verdeelsleutel van 18% Waalre en 82% Geldrop-Mierlo. Hierdoor ontstaat een incidenteel nadeel.

Grondslag: Raadsvoorstel eerste begrotingswijziging 2025 Gemeenschappelijke Regeling PlusTeam, 20-05-2025

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie € 39.000 incidenteel nadeel

6.713 WMO

Het budget voor Wmo dagbesteding is in de begroting 2025 niet opgenomen. De kosten voor Wmo dagbesteding zijn echter structureel van aard gezien dit een wettelijke taak betreft, dus moet hierin worden voorzien. Dit betekent een incidenteel nadeel voor 2025 van € 90.000. In de begroting 2026 wordt het budget voor Wmo dagbesteding structureel opgenomen.

Op basis van de actuele cijfers constateren we een daling in het aantal cliënten en afgegeven/verzilverde indicaties binnen de voorzieningen Hulp bij het Huishouden en Begeleiding.

Wanneer we deze ontwikkeling extrapoleren, voorzien we een onderschrijding op beide kostensoorten. Op basis hiervan stellen we voor om de begroting voor zowel Hulp bij het Huishouden als Begeleiding met elk €100.000,- af te ramen. Ook met deze bijstelling blijven we binnen de totale begrotingsruimte voor het sociaal domein.

Deze aanpassing draagt bij aan een realistischere weergave van de verwachte uitgaven. De onderschrijding lijkt mede het gevolg van een aantal factoren die bijdragen aan een gunstigere uitval van kosten. Zo is de verzilveringsgraad van indicaties niet 100%, onder andere als gevolg van personele tekorten bij aanbieders. Tegelijkertijd blijft dit een kwetsbaar punt, aangezien kosten alsnog kunnen stijgen wanneer wachtlijsten worden ingelopen. Daarnaast zien we dat de toegang tot het CMD is verstevigd, waardoor meer wordt ingezet op voorzieningen uit het voorliggend veld en sociaal netwerk. Het CMD signaleert ook dat er vaker en actiever wordt doorverwezen naar de WLZ.

Deze ontwikkelingen geven aan dat de maatregelen uit de Taskforce hun effect afgeven. Hoewel deze ontwikkelingen bijdragen aan een daling in kosten, is het nog niet precies duidelijk wat hier de doorslaggevende oorzaak van is. Het beeld van een afname in kosten is opvallend, gezien de landelijke trend van vergrijzing en stijgende kosten binnen de Wmo. We houden de vinger aan de pols en blijven alert op verdere ontwikkelingen. Voor 2025 ramen we incidenteel af, maar het is niet terecht om op basis van deze gegevens nu al conclusies te trekken voor de toekomst en de begroting van 2026.

Binnen het product Woonvoorziening/Woningaanpassing verwachten we een overschrijding van circa €100.000 ten opzichte van het beschikbare budget. Deze overschrijding is het gevolg van twee ontwikkelingen:

1. Een grotere en kostbare woningaanpassing, waarvoor een besluit van het college nog in de loop van het jaar wordt verwacht.
2. Een verwerkingsachterstand bij het CMD, waardoor uitgaven uit voorgaande perioden alsnog op het huidige budget drukken.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 incidenteel voordeel.

6.752 Jeugdhulp

Sinds enkele jaren zien we dat de kosten voor jeugdhulp stijgen. Om hierop te anticiperen is in 2024 het budget verhoogd met € 1,2 miljoen. In 2025 zien we echter een andere ontwikkeling: de kosten blijven achter bij de verwachting. In de eerste helft van 2025 is een daling in de uitgaven voor jeugdhulp zichtbaar. Dit komt deels door maatregelen van de Taskforce Sociaal Domein, die gericht zijn op efficiëntere hulpverlening. Daarnaast waren er langere wachttijden bij het Centrum voor Maatschappelijke Dienstverlening (CMD) Jeugd, waardoor tijdelijk minder hulp is ingezet. De wachttijden zijn inmiddels weer binnen de norm (maximaal acht weken), waarmee de wachtlijst grotendeels is weggewerkt en inwoners weer tijdig hulp ontvangen. We verwachten dat het aantal cliënten in het laatste kwartaal van 2025 zal stijgen, met bijbehorende kosten.

Ondanks de verwachte stijging in het laatste kwartaal, blijven de totale kosten voor jeugdhulp in 2025 naar verwachting lager dan begroot. Daarom stellen we voor om het jeugdhulpbudget voor 2025 met € 500.000 af te ramen. We blijven de ontwikkelingen nauwgezet volgen en sturen waar nodig bij. De inzet blijft gericht op tijdige, passende hulp voor jeugdigen, binnen een financieel houdbaar kader.

We stellen voor om dit incidentele voordeel te storten in de algemene reserve sociaal domein om toekomstige tegenvallers binnen het sociaal domein op te kunnen vangen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 500.000 incidenteel voordeel en € 500.000 incidenteel nadeel door storting in de reserve sociaal domein. Per saldo neutraal.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

7.1 1ste begrotingswijziging GGD

O.b.v. de 1ste begrotingswijziging 2025 van de GGD kan de bijdrage naar beneden worden bijgesteld. De reden van deze bijstelling is dat uit de vastgestelde CAO een aanzienlijk lagere indexering voor de loonkosten is berekend dan begroot en er ook een correctie (verlaging) van de materiële index is meegenomen. Zeer recent is bekend geworden dat een bijstelling van € 43.000 aan de orde is. De reden van deze bijstelling is gelegen in diverse factoren, o.a. dat de opbrengst vanuit de Covid vaccinatiecampagne hoger is uitgevallen dan geraamd, er hogere baten bij jeugdgezondheidszorg zijn gebleken, lagere salariskosten zijn gebleken als gevolg van latere invulling van diverse vacatures en lagere kosten met betrekking tot inhuur van tijdelijk personeel aan de orde zijn. In totaal bedraagt de bijstelling € 62.000 in het voordeel van de gemeente Waalre.

Grondslag: Raadbesluit 26 augustus 2025

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 62.000 incidenteel voordeel

Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV

8.1 Overheveling voorbereiding Pracht en omgeving

Op 2 juli 2024 heeft u via de 2de Turap 2024 geldt beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het openbaar groen rondom de Pracht Zuid. Deze herinrichting wordt betaald uit de eerdere grondverkoop, waardoor per saldo geen extra financiële middelen nodig zijn. Op dit moment zijn de inkomsten ontvangen maar verwachten we dat een deel van de uitgaven per 2026 zullen gaan plaatsvinden. Wij zullen het budget zonder financiële consequenties overbrengen naar 2026.

Grondslag: Raadsbesluit 19-03-2024, 02-07-2024 (2de Turap 2024) en 10-12-2025 (4^e Turap 2024)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 70.000 incidenteel voordeel en € 70.000 incidenteel nadeel, per saldo voor 2025 en 2026 budget neutraal

8.1 Exploitatiebijdrage faciliterende projecten

In 2025 worden extra ambtelijke capaciteit en extern advies ingehuurd voor bestemmingsplannen en faciliterende projecten (projectontwikkelaar) voor een totaalbedrag van ca. € 178.000. Er is € 78.000 begroot, dit levert per saldo een nadeel

op van € 100.000. Daarnaast worden in 2025 ook exploitatiebijdragen van € 145.000 ontvangen voor faciliterende projecten, waarvoor ambtelijke capaciteit wordt ingezet. Hiervoor is € 110.000 begroot, dit levert een voordeel op van € 35.000.

De inkomsten voor faciliterende projecten worden volgens overeenkomst ontvangen, terwijl de ambtelijke inzet over het jaar heen benodigd is. Dit betekent dat er schommelingen zijn in de mogelijke voor- of nadelen per einde van het jaar van deze faciliterende projecten. Zo is bij de 4^e Turap 2024 op deze post een voordeel genomen van € 165.000. Dit jaar wordt een nadeel voorzien.

Grondslag: Anterieure overeenkomsten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 35.000 incidenteel voordeel (uit exploitatiebijdragen) en € 100.000 incidenteel nadeel (inhuur), per saldo € 65.000 nadeel

8.1 Anterieure overeenkomsten fondsafdrachten

In 2025 worden voor een drietal faciliterende projecten bijdragen van ontwikkelaars verwacht voor opdracht aan fondsen. Totaal gaat dit om een inkomst van € 80.570 waarvan € 29.715 gestort zal worden in de bestemmingsreserve lokaal fonds, € 26.828 in de bestemmingsreserve regionaal fonds, € 20.027 in de bestemmingsreserve fysieke leefomgeving en € 4.000 in de bestemmingsreserve fonds sociale woningbouw.

Grondslag: Anterieure overeenkomsten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 80.570 incidenteel voordeel (ontvangst fondsbijdragen) en € 80.570 incidenteel nadeel (storting in reserves), per saldo neutraal

8.1 Deelname landschapsregelingen

In Brabant bestaan voor particuliere (grond) eigenaren en ondernemers in het buitengebied diverse subsidieregelingen welke als doel het stimuleren van landschap en biodiversiteit hebben. Het zijn regelingen waarvoor de overheden (gemeenten en provincie) de inleg verzorgen waar particuliere grondeigenaren en ondernemers dan gebruik van kunnen maken. Iedere euro die de gemeente inlegt wordt verdubbeld door de Provincie. Neemt de gemeente niet deel dan is het voor de particuliere grondeigenaren en ondernemers niet mogelijk om subsidie te verkrijgen. Voor zowel de Stimuleringsregeling Landschap (STILA) als de Erven Plus wordt voorgesteld om de komende deelnameperiode, net als eerdere periodes deel te nemen. De afgelopen jaren hebben we al deelgenomen aan de regelingen welke heeft geleid tot mooie verbeteringen voor landschap en biodiversiteit op verschillende locaties en het is bekend dat er meer belangstelling is. Voorstel is om tot en met 31 december 2031 voor een bedrag van €30.000,- deel te nemen aan de STILA regeling en voor een bedrag van €15.000,- deel te nemen aan de Erven Plus regeling en deze kosten te onttrekken uit de reserve landschappelijke kwaliteiten.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 45.000 incidenteel voordeel uit onttrekking reserve landschappelijke kwaliteiten en € 45.000 incidenteel nadeel deelnemersbijdrage stimuleringsregeling landschap, per saldo neutraal

8.2 Bijdrageverlening voor versnelling woningbouw

Vanuit de Subsidieregeling Woningbouwversnelling Noord Brabant is een aanvraag gedaan bij de provincie Noord-Brabant. Er is een bijdrage ad €75.000 toegekend voor de inzet van extra personele capaciteit. De bijdrage is ontvangen en moet uiterlijk eind 2026 zijn besteed. Het krediet komt overeen met de provinciale bijdrage en is daarom budget neutraal voor de gemeente.

Grondslag: Subsidieregeling Woningbouwversnelling Noord Brabant

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 75.000 incidenteel voordeel en € 75.000 incidenteel nadeel, per saldo neutraal.

8.2 Grondexploitaties

De gemeente moet volgens Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) jaarlijks tussentijds winstnemen op de grondexploitaties volgens de Percentage of completion (POC) methode indien kosten zijn gerealiseerd, maar ook opbrengsten zijn gerealiseerd. Door toepassing van deze methode is de verwachting dat in 2025 € 182.600 tussentijds winst kan worden genomen uit de grondexploitatie Waalre Noord. Dit levert een voordeel op in de exploitatie voor 2025 van € 182.600.

Grondslag: Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 182.600 incidenteel voordeel

8.2 Bijdragen en afdrachten aan fondsen grondexploitaties 2025

In de grondexploitaties zijn voor boekjaar 2025 afdrachten aan reserves voorzien. Zie onderstaande tabel:

Project	Afdrachten (uitgaven grex)	Bedrag
De Bleek	BR Regionaal fonds	€ 3.192
	BR Lokaal Fonds	€ 3.535
WN Heistraat Noord fase 2	BR landschappelijke kwaliteiten	€ 1.025
	BR Regionaal fonds	€ 4.144
	BR Lokaal Fonds	€ 4.590
WN Heistraat Zuid fase 2	BR Regionaal fonds	€ 94.947
	BR Lokaal Fonds	€ 105.850
Totaal afdrachten		€ 217.283

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 217.283 incidenteel nadeel en € 217.283 incidenteel voordeel, per saldo neutraal

8.3 Aanvullende subsidie 2026 krediet lokale aanpak isolatie

In het kader van de Lokale aanpak isolatie is voor de 3^e tranche subsidie gevraagd voor het isoleren van slecht geïsoleerde woningen in Waalre. De bijdrage vanuit de subsidie voor Waalre staat vast. Voor het isoleren van 237 woningen is € 460.000 beschikbaar, waarvan € 29.000 beschikbaar voor een doe-het-zelfaanpak.

De bijdrage voor onze inwoners wordt beschikbaar gemaakt vanuit het regionale project De Groene Zone Isoleren. De bijdrage voor VVE's en doe-het-zelfaanpak worden apart geregeld.

Grondslag: Regeling specifieke uitkering aan gemeenten tbv de verduurzaming van slecht geïsoleerde woningen in het kader van het Nationale Isolatieprogramma (Stcrt. 2025, 8875)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 460.000 incidenteel voordeel en € 460.000 incidenteel nadeel, per saldo neutraal.

Financiële kengetallen

In de tussentijdse rapportages wordt u als raad op de hoogte gehouden van de voortgang van een drietal kengetallen, namelijk de solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en hoogte vrije reserves t.o.v. totaal gecalculeerde risico's. Hieronder geven wij u dit inzicht met een kleine toelichting per kengetal.

Solvabiliteitsratio

Tijdens de bespreking van de Kadernota 2026 heeft u aangegeven dat de solvabiliteitsratio minimaal 20% moet bedragen.

Het kengetal solvabiliteitsratio brengt de solvabiliteit van een gemeente goed in beeld. De uitkomst ervan wordt berekend door de omvang van het eigen vermogen uit te drukken als een procentueel aandeel van het balanstotaal. De uitkomst van het kengetal geeft daarmee aan welk deel van het gemeentebesit is afbetaald, doordat er geen schuld op rust. Gemeenten hebben voor het opvangen van tegenvallers op de exploitatie, die leiden tot negatieve exploitatieresultaten, een vermogensbuffer nodig om deze op te vangen. Dit opvangen van tegenvallers vindt dus plaats door het bezit zwaarder met schuld te belasten. De maat voor een voldoende solvabiliteit is groter dan 20%. Bij een lager eigen vermogen is de vermogensbuffer van een gemeente erg klein. Bij een negatief percentage als uitkomst zijn de schulden van de gemeente zelfs hoger dan de waarde van de bezittingen en staat het gemeentebesit onder water.

Bron: VNG

Door het positieve jaarrekeningresultaat 2024 en het saldo van deze 2^e turap 2025 is de solvabiliteitsratio gestegen. Na verwerking van deze 2^e turap 2025 komt de verwachte solvabiliteitsratio per 31-12-2025 uit op 20,3%. Dit betekent dat de verwachte vermogensbuffer eind 2025 van voldoende niveau is.

Naar de toekomst toe blijkt uit de (concept) begroting 2026 dat dit cijfer, ondanks de positieve ontwikkeling in 2025, toch onder het gewenste percentage van 20% komt door het hoge investeringsvolume van de gemeente.

Eigen vermogen			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
eigen vermogen per 01-01-2025 (reserves)	Jaarstukken 2024		12.054.290
onttrekking reserves doorschuiven naar 2025	Jaarstukken 2024	-61.000	
Jaarrekeningresultaat 2024	Jaarstukken 2024	1.429.634	
Begrotingssaldo	Begroting 2025	-352.000	
Onvoorzien	Begroting 2025	215.000	
Saldo	Begrotingswijzigingen	105.000	
Saldo	1e TURAP 2025	-423.000	
Saldo	2e TURAP 2025	1.208.000	
			2.121.634
Eigen vermogen na 2e turap 2025			14.175.924

Balanstotaal passiva			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
totaal generaal passiva per 01-01-2025	Jaarstukken 2024		67.357.430
onttrekking reserves doorschuiven naar 2025	Jaarstukken 2024	-61.000	
Jaarrekeningresultaat 2024	Jaarstukken 2024	1.429.634	
saldo begroting boekje	Begroting 2025	-352.000	
Onvoorzien	Begroting 2025	215.000	
Saldo	Begrotingswijzigingen	105.000	
Saldo	1e TURAP 2025	-423.000	
Mutaties voorziening		216.000	
Saldo	2e TURAP 2025	1.208.000	
			2.337.634
Balanstotaal passiva na 2e turap 2025			69.695.064

Berekening solvabiliteitsratio	
solvabiliteitsratio per 01-01-2025	14,70%
solvabiliteitsratio na 1e turap 2025	18,93%
solvabiliteitsratio na 2e turap 2025	20,34%

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is en of de gemeente in staat is structurele financiële tegenvallers op te vangen. Een percentage van 0% betekent dat de structurele baten exact toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Tijdens de bespreking van de Kadernota 2026 heeft uw raad aangegeven dat de structurele exploitatieruimte minimaal 0% moet bedragen.

In deze 2e turap van 2025 is per saldo een structureel nadeel opgenomen van € 15.000. Hierdoor verslechtert het kengetal structurele exploitatieruimte t.o.v. de programmabegroting 2025 (-/- 0,02%). Bij de Jaarstukken 2025 wordt opnieuw een actuele, structurele doorrekening gemaakt van dit kengetal en een toelichting daarop gegeven.

Hoogte vrije reserves ten opzichte van de totaal gecalculeerde risico's

Tijdens de bespreking van de Kadernota 2026 heeft uw raad afgesproken dat Waalre streeft naar een financiële buffer van 110% van de totaal berekende risico's. Hierdoor is Waalre beter in staat om risico's op te kunnen vangen.

Dit kengetal wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve vrij besteedbaar en de algemene buffer reserve samen te nemen en af te zetten tegen het totaal van de gecalculeerde risico's. De risico's worden 2x per jaar opnieuw onder de loep genomen, namelijk bij het opstellen van de begroting en bij het opstellen van de jaarstukken. In deze turap is dan ook uitgegaan van de laatst bekende stand uit de (concept) begroting 2026.

Het doel van een financiële buffer van 110% is nu na de verwerking van deze 2^e Turap 2025 ruim behaald. Het kengetal is verder verbeterd door het positieve resultaat uit deze Turap. Aandacht voor het verbeteren/verhogen van de reserves blijft nodig ondanks dat de solvabiliteitsratio voor 2025 op niveau is. Uit de (concept) begroting 2026 blijkt dat door het toekomstige hoge investeringsniveau van Waalre en de ontwikkelingen rondom de uitkeringen uit het gemeentefonds dit cijfer onder druk komt te staan en onder het gewenste niveau komt.

Hoogte vrije reserves		
wat	waaruit	bedrag
Reserve vrij besteedbaar + bufferreserve	Jaarstukken 2024	6.501.098
Jaarrekeningresultaat 2024	Jaarstukken 2024	1.429.634
Begrotingssaldo	Begroting 2025	-352.000
Onvoorzien	Begroting 2025	215.000
Saldo	Begrotingswijzigingen	105.000
Saldo	1e TURAP 2025	-423.000
Saldo	2e TURAP 2025	1.208.000
Vrije reserves		8.683.732

Berekening ratio reserves / risico's			
	begroting 2025	na 1e turap	na 2e turap
vrije reserves	6.443.022	7.475.732	8.683.732
gecalculeerde risico's	2.691.300	2.749.300	2.253.400
Ratio	239%	272%	385%

Bijlage A: Effecten 2e Turap 2025

Financiële prognose	2025	
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>		
Saldo begroting:		
Primaire begroting 2025 (incl. aangenomen amendementen)	-352	N
Onvoorziene lasten structureel	100	V
Eenmalig onvoorzien	115	V
Begrotingswijziging n.a.v. septembercirculaire 2024	-11	N
Begrotingswijziging n.a.v. 4e turap 2024	118	V
Begrotingswijziging n.a.v. renovatie kunstgrasveld DVS Hockey 1e turap 2025	-2	N
	-423	N
Totaal besteedbaar	-455	N
Verwachte mutaties:		
<u>Programma Algemeen</u>		
Herrekening rentekosten	102	V
<u>Programma 0 Bestuur en ondersteuning</u>		
0.1 Voorzieningen pensioenen (oud) wethouders	194	V
0.1 Kosten Appa (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) oud wethouder	-20	N
0.1 Implementatie wet open overheid	30	V
0.1 Reserve overdracht Appa pensioenen	0	
0.2 Verkiezingen	-80	N
0.2 Reisdocumentenpijk	60	V
0.4 Verlofsparen personeel	525	V
0.4 Diversen automatisering	-100	N
0.4 Flexbudget inhuur	-500	N
0.4 voormalig personeel	-102	N
0.64 Belastingen meerkosten afhandelingen beroepen WOZ	-60	N
0.7 september- circulaire algemene uitkering gemeentefonds	860	V
<u>Programma 1 Veiligheid</u>		
1.1 Bijdrage nadelig resultaat Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	-22	N
<u>Programma 4 Onderwijs</u>		
4.1 Gymlokalen voor openbaar onderwijs, bijdrage bewegingsonderwijs	-90	N
4.3 Toezichthouder GGD	-25	N
4.3 Toezichthouder leerlingvervoer en centrale leerlingregistratie	-17	N
<u>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</u>		
5.1 Kosten exploitatie sporthallen	-12	N
5.7 Kosten energieverbruik derden en keuringen evenementenkasten	-19	N
<u>Programma 6 Sociaal domein</u>		
6.1 Meldpunt Anti Discriminatie Voorziening	8	V
6.1 Inrichting module inburgering	-10	N
6.3 Alleen verdieners problematiek	-15	N
6.3 Bijstellen budgetten Participatiewet	350	V
6.22 Aanpassing verdeelsleutel PlusTeam	-39	N
6.713 WMO	10	V
6.752 Jeugdhulp	0	
<u>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</u>		
7.1 1ste begrotingswijziging GGD	62	V
<u>Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV</u>		
8.1 Exploitatiebijdrage faciliterende projecten	-65	N
8.2 Grondexploitaties	183	V
Totaal verwachte mutaties	1208	V
Prognose resultaat	753	V

Bijlage B: verloop budgettaire ruimte

Hieronder een overzicht van het verloop van de budgettaire ruimte voor 2025.

Financiële uitkomst na verwerking 2e Turap 2025		2025
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>		
Saldo begroting:		
Primaire begroting 2025 (incl. aangenomen amendementen)	-352	N
Onvoorziene lasten structureel	100	V
Eenmalig onvoorzien	115	V
Begrotingswijzigingen	105	V
Totaal besteedbaar	-32	N
Mutaties ten laste van onvoorzien 2025		
1e turap 2025	-423	N
2e turap 2025	1208	V
Totaal mutaties onvoorzien	785	V
Resultaat na verwerking 2e turap 2025	753	V